

در محضر نور

امام حسن عسکریعلیه السلام

مَنْ كَانَ الْوَزْغَ سَجِيَّتَهُ وَ الْكَرَمَ طَبِيعَتَهُ وَ الْجَلْمَ خُلُقَهُ، كَثُرَ صَدِيقُهُ وَ الثَّنَاءُ عَلَيْهِ وَ انْتَصَرَ مِنْ أَعْدَائِهِ بِحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ.

کسی که پارسایی جزء سرشت او و جود و سخاوت جزء طبیعت او و بردباری دوست او گردد دوستانش و تعریف او زیاد خواهد شد و از دشمنانش با ستایش کردن بر او انتقام می‌گیرد.

موسوعۃ الإمام العسکری علیّه السلام، ج ۳،ص ۳۱۸

• در مورد هر کدام از

اَئِمّه **علیّه السلام** القابی وجود دارد که

می‌تواند، بیانگر پررنگ بودن بُعدی

از ابعاد شخصیتی ایشان باشد، در مورد

امام عسکری علیّه السلام چه القابی داریم و مفهوم آنها

چیست؟

- لقب‌ها، پنجره‌ای به سوی کشف ابعاد شخصیتی

ائمه اظهار **علیّه السلام** هستند؛ ما در مورد هریک از آن حضرات (علاوه بر لقب‌های مشترک) با القابی خاص روبه‌رو هستیم که هر کدام گویای جنبه‌ای از شخصیت یا مرحله و موقعیتی از زندگی ایشان است. لقب‌های امام حسن بن علی بن محمد **علیّه السلام** نیز همین‌طور است؛ مانند: عسکری، رفیق، زکی، فاضل، امین، میمون، نقی، طاهر، مؤمن بالله، صادق، صامت، امین علی سرالله، عالم، ولی‌الله، سراج اهل‌الجنة، خزانه‌الوصیین، مضی، شافی، مرضی، خالص، خاص، نقی، شفیع، سخی، موفی و مستودع، ناطق عن‌الله، مرشد الی‌الله، هادی و مهتدی.

برای مثال لقب عسکری به‌مناسبت محدودیت‌ها و تبعید و حصر خانگی حضرت، یا تقی که به‌خاطر نمونه والگو بودن در تقوا و پرهیزکاری در زمانه خویش به ایشان داده شده است. بنابر این، القاب هر امام، راهی مهم برای ورود به شخصیت اخلاقی، سیاسی، اجتماعی‌آن‌حضرت است و می‌توان با پیگیری آنها به ابعادِی از شخصیت ایشان که تاکنون کمتر مورد توجه بوده است، دست یافت.
• از ویژگی‌های دوران امام عسکری **علیه السلام**، **خفقان و دیکتاتوری حاکمان وقت است. امام علیّه السلام با وجود این محدودیت‌ها چه فعالیتی داشتند؟**

• ویژگی مهم دوره امام عسکری **علیه السلام** شدت اختناق حاکم بر جامعه اسلامی است تا جایی که مثل دوران حضرت موسی **علیه السلام**، برای پیدا کردن فرزند امام عسکری، خادمه حضرت را که گمان می‌پرند، فرزندی از حضرت دارد، به قاضی وقت سپردند تا بعد از وضع حمل، نوزاد را که امام بعدی خواهد بود، به قتل برسانند. در چنین وضعیتی اقدام به ادای وظایف امامت و نیز هدایت و اصلاح امت، بسیار هول‌انگیز و خطرناک است؛ از این‌رو امام از شیوه پنهان‌کاری استفاده می‌کرد تا جایی که گاه پیش می‌آمد که بعد از سال‌ها، مردم و خلفا متوجه می‌شدند، گروه‌هایی از جامعه مانند مسیحیان و ...توسط حضرت در مسیر درست حیات قرار گرفته و هدایت شده‌اند.

حضرت در همین وضعیت سیاسی و اجتماعی، به بازسازی روحی و اعتقادی شیعیان می‌پرداخت و حتی به مدیریت و رفع نواقص کار آنان توجه نشان می‌داد. در کتاب کافی از محمدبن ربیع نقل شده است که با یکی از ثنوی‌ها (دوگانه‌پرست‌ها؛ پرستش نور و ظلمت) در اهواز مناظره کردم و البته تا حدودی تحت تأثیر سخنان آن شخص قرار گرفتم. وقتی به «سر من رای» (سامرا) رفتم، به خانه احمدبن خصیب وارد شدم. آنجا نشسته بودم که امام ابومحمد **علیه السلام** را دیدم که از حضور در جمع مردم به

خانه‌اش باز می‌گشت.

وقتی به نزدیکی من رسید،

نگاهی به من کرد و با انگشت

سبابه‌اش اشاره فرمود: احد، احد، فرد.

امام حسن عسکری **علیه السلام** در قلمروهای متعدد

اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به‌شیوه‌های گوناگون

در تصحیح عقاید و هدایت امت و شیعیان می‌کوشید.

عرصه ابراز و اظهار نظر و ارائه مطالب سیاسی و محتوایی که حکومت با آنها فاصله‌بندی می‌کرد، از جمله این قلمروها بود.

علاوه مجلسی **علیه السلام** از ادريس بن زياد نقل می‌کند: درباره

آنان (ائمه **علیهم السلام**) خیلی تندروی می‌کردم. روزی برای دیدار ابومحمد **علیه السلام** روانه سامرا شدم و از شدت خستگی بر پلکان حمامی به خواب رفتم. با ضربه عصای مخصوص ابومحمد **علیه السلام** بیدار شدم؛ ایشان را شناختم و بلند شدم. امام سوار بود و غلامان پیرامونش را گرفته بودند. احترام حضرت را بجای آوردم. فرمود: ای ادريس! «بل عباد مکروم...؛ بلکه آنان (فرشتگان) بندگان گرامی داشته شده‌اند و در گفتار بر او سبقت نمی‌گیرند و به فرمان وی عمل می‌کنند». (انبیا:۲۶) عرض کردم: مولای من! همین مطلب مرا پس است و تنها برای پرسیدن آن آمده بودم. منظور حضرت این بود که همانند امامان خود، باید مسیر اعتدال را پیش بگیرید و تندروی را کنار بگذارید.

• **یکی از کارهای ائمه معصومین علیهم السلام پاسخ به شبهات اعتقادی و دینی مردم بوده است. امام حسن عسکری علیهم السلام چه نقشی در این زمینه ایفاکردند؟**

• امروزه نظام اسلامی با امواج سهمگین شبهات رسانه‌ای در عرصه اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی، سبک زندگی و حتی سبک اندیشیدن و تفکر روبه‌روست. الگوی امامت حضرت عسکری **علیه السلام**، نشان از آمادگی امامت در پاسخگویی به شبهات دارد. شبهات فمنیستی و شبهات در عرصه حقوق زنان، از این جمله است. هرچند به پندار ما این شبهات جدید هستند؛ ولی مراجعه به تاریخ نشان می‌دهد، عموم این شبهات دارای پیشینه طولانی هستند؛ ارث زن و مرد هم، نمونه‌ای از این شبهات است. نویسنده اعلام‌الوری در ص ۲۷۴ توضیح می‌دهد که ابوهاشم جعفری می‌گوید: از امام **علیه السلام** پرسیدم: چرا ارث زن یک سهم و مرد دو سهم است؟ فرمود: چون جهاد و پرداخت مخارج به عهده زن نیست و نیز پرداخت دیه قتل خطا، بر عهده مردان است و چیزی بر زن نیست.

در نمونه دیگر، بر اساس آنچه تحف‌العقول می‌نویسد، در نامه‌ای به اسحاقبن اسماعیل نیشابوری (از یاران حضرت)، به شبهاتی پیرامون واجبات مالی (مانند خمس و زکات...) پاسخ می‌دهد. در مرحله اول حضرت به این شبهه که «خداوند نیازمند خمس انسان‌هاست» و فلسفه واجبات و خواسته‌های مالی و... پاسخ می‌دهد و جواب حضرت این است که این واجبات، برای آزمایش بشر و با منشأ رحمت الهی است. امام **علیه السلام** فرمودند: به‌راستی

سخن بزرگان

امام خامنه‌ای

بعضی از اهل معرفت و اهل سلوک معنوی معتقدند که ماه ربیع‌الاول، به معنای حقیقی کلمه، ربیع حیات است، ربیع زندگی است؛ زیرا در این ماه، وجود مقدس پیامبر گرامی **صلی الله علیه و آله** و همچنین فرزند بزرگوارش حضرت ابی‌عبدالله جعفربن محمدالصادق **علیه السلام** ولادت یافته‌اند و ولادت پیغمبر سرآغاز همه برکاتی است که خدای متعال برای بشریت مقدر فرموده است.

کنفرانس وحدت اسلامی۱۳۹۱/۱/۱۰

تولی و تبری

راهکار امام عسکری علی‌السلام

برای مقابله با ناهنجاری‌های اجتماعی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عابدی

سکوت در برابر ناهنجاری‌ها و گناهان اخلاقی و اجتماعی نه‌تنها موجب رضایت گناهکاران و مجرمان از وضع موجود نمی‌شود؛ بلکه آنان را بر پیشروی به سمت داشته‌ها و تهدید و تجاوز به منافع و اعتقادات دینداران تشجیع می‌کند؛ مانند مسئله پوشش؛ وقتی در برابر حکم حجاب کوتاه بیاییم، به‌تعبیر رهبری طرف مقابل حد یقفی ندارد و مطالبه فردای آنان این خواهد بود که نه‌تنها ما، بلکه زنان شما متدینین نیز، باید حجاب را کنار بگذارند. در چنین فضایی است که روح تولی و تبری و اعلام و اظهار دوست داشتن معروف‌ها و اهل معروف و اظهار ناراحتی و خشم از منکرها و منکرگرایان، می‌تواند به بازگشت جامعه به سوی ارزش‌های الهی کمک کند. برای آشنایی بیشتر با سیره و کنش‌های سیاسی و اجتماعی امام حسن عسکری **علیه السلام**، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عابدی، عضو هیات علمی گروه قرآن‌پژوهی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، در گفت‌وگویی به مباحث فوق پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

که خدا از منت و رحمتش، واجباتی را بر شما مقرر کرد، نه به‌خاطر نیازی که به آنها داشت؛ بلکه به‌جهت محبت به شما تا بد را از خوب جدا کند و آنچه را در دل دارید، بیازماید و برای رسیدن به رحمت خدا بر همه سبقت بگیرد و مایه تفاضل مقام‌های بهشتی شما شود؛ لذا حج و عمره و اقامه نماز و پرداخت زکات و انجام روزه و پای‌بندی به ولایت را بر شما مقرر داشته است.

در مرحله دوم، آن‌حضرت فلسفه نبوت و امامت را تبیین می‌کنند؛ اینکه نبوت و امامت راهی به سوی اطلاع‌بشر از دستورهای خداوند و رهایی‌انسان از حیرت و سرگردانی در این مورد است که خدا از او چه می‌خواهد؛ بنابراین تکمیل دین با وجود و تعبیه امامت و نظام اوصیای الهی ممکن است؛ وگرنه بشر به خواست الهی دسترسی نخواهند داشت و دین از این منظر، ناقص و ناتمام خواهد ماند.

امام **علیه السلام** در فرازی دیگر فرموده‌اند: برای فهمیدن فرائض دری را به سوی شما گشوده و کلیدی برای رسیدن به آنها قرار داده است. اگر محمد **صلی الله علیه و آله** و اوصیایی از فرزندانش نبودند، شما سرگردان می‌شدید و همچون حیوانات، هیچ‌یک از واجبات را نمی‌دانستید. آیا برای ورود به شهر، راهی جز دروازه وجود دارد؟ پس وقتی خدا بر شما با نصب امامان **علیهم السلام** پس از پیامبر **صلی الله علیه و آله** منت نهاد و در کتاب بزرگ خود فرمود: «الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا». (مائده:۳)

در مرحله سوم حقوق امامان و اوصیا را که خداوند بر مردم واجب کرده است، یادآور می‌شوند و دلیل آن را نیز تشریح می‌کنند: او همچنین برای اولیای خود بر شما حقوقی مقرر داشته که شما را مأمور به ادای آن فرموده است تا آنچه از همسر و اموال و آشامیدنی دارید، بر شما حلال باشد. خدا فرموده است: ﴿قل لا اسئلكم علیه اجرا الا المودة فی القربی﴾. (شوری:۲۳)

در مرحله چهارم با توجه به آنچه بیان فرموده، توضیح می‌دهند که خداوند بی‌نیاز از داشته‌های بشر است؛ بنابراین با علم به نیازمند نبودن خدا، به خودتان توجه داشته باشید که اگر از دادن حقوق مالی خود امتناع کردید، به خود ضربه زده‌اید و موفقیت در امتحان و رسیدن به مقام و منزلت معنوی و اخروی را از دست داده‌اید: «و بدانید هرکه بخل ورزد، به خود بخل ورزیده است و خدا بی‌نیاز است و شما نیازمندید».

استادید حوزه‌های علمیه است و انتظار می‌رود، مجلس

انقلابی و نمایندگان آن، با اهتمام به خواسته و دغدغه مراجع معظم تقلید، اسباب خوشنودی مردم مؤمن و شهیدپروور ایران اسلامی را پدید آورند.

انجمن اساتید انقلابی سطوح عالی حوزه علمیه قم، ضمن اعلام حمایت از بیانیه روشنگر این مرجع بزرگوار، به همه مسئولان و نمایندگان محترم یادآوری می‌کند، استعمار برای پیشبرد برنامه‌های خود، معمولاً از استدلال‌های عامه‌پسند استفاده می‌کند

انجمن اساتید انقلابی سطوح عالی حوزه علمیه قم

افوجوزة

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۱۲
- دوشنبه ۱۹ شهریور ۱۴۳۳
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه

• تلفن: ۰۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۰۳۲۹۰۱۵۲۳

• صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱

• نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵

• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir

• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir

• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم (۴۱) ۶۵۵۸۶۸۰

عطریار

نگاه منتظران

غلامرضا شکوهی

اگرچه غائبی، اما حضور تو پیداست
چه غیبتی‌ست؟ که عطر عبور تو پیداست
مقام گلشن اشراق، نافه‌خیز از توست
بلی! شفاعت انسان به رستخیز از توست
تو کیستی که قیامت، قیامت کبراست
تو کیستی که قیامت ز قامت پیداست
تو کیستی که «یدالله» در تنت جاری‌ست
زبان قاطع شمشیر عدل تو کاری‌ست
نگاه منتظرانت هنوز مانده به راه
سپید شد ز فراق تو سنگ‌فرش پگاه
خدا به دست تو داده‌ست عدل عالم را
سپرده نیز به دستت حساب آدم را
ز هر چه هست به گیتی، سرآمدت خوانند
تویی که قائم آل محمدت خوانند
ولادتت نه فقط آبرو به شعبان داد
که در ضمیر تمامی مردگان جان داد
آلا ستارهٔ موعود گرم و عالم‌تاب!
به دشت تیرهٔ هستی چو آفتاب بتاب
بتاب و ظلمت ظلم زمانه را بردار
ز گرده‌های بشر تازیانه را بردار

نامه آیت‌الله‌العظمی سبحانی به دکتر قالیباف

اجازه ندهید طرح تعطیلی شنبه بار دیگر بررسی شود

این مرجع تقلید، از رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی خواستند، اجازه ندهند طرح تعطیلی شنبه، بار دیگر وارد کمیسیون‌های مجلس شود؛ چراکه از طرف شورای نگهبان مردود شمرده شده و نهاد نظارت بر مصوبات مجلس نیز، آن را مغایر با مصالح دانسته است و جمعی از مراجع نیز آن را نپذیرفته‌اند. به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله سبحانی که روز ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۴، در نامه‌ای به نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مخالفت خود را با طرح تعطیلی روز شنبه اعلام کرده بودند، بار دیگر با ارسال نامه‌ای برای دکتر محمدباقر قالیباف وکلای ملت، خواستار عدم بررسی مجدد این طرح با توجه به رد آن از طرف شورای نگهبان و مخالفت برخی از مراجع عظام تقلید شدند.

متن نامه این مرجع تقلید بدین شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

حضور محترم جناب آقای دکتر قالیباف ، دام مجده

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با اهدای سلام و عرض تسلیت به‌مناسبت ایام اربعین سالار شهیدان **علیه السلام**

تصدیع می‌دهد، در خبرها آمده است: «تعطیلی شنبه مجدداً در مجلس بررسی می‌شود!» علت بازگشت به مجلس چنین بیان شده، تعطیلی شنبه به‌نفع کشور و اقتصاد می‌باشد و این کار، بر اساس تعطیلات جهانی است تا در مراودات جهانی و اقتصادی دچار مشکل نشویم.

نظر جناب‌عالی و همه نمایندگان مجلس را به امور ذیل جلب می‌کنم:

۱.آیا مصوبه‌ای که از طرف شورای نگهبان مردود شمرده شده و نهاد نظارت بر مصوبات مجلس نیز، آن را مغایر با مصالح دانسته است و جمعی از مراجع نیز آن را نپذیرفته‌اند، چگونه این طرح بار دیگر به مجلس برمی‌گردد.

۲.در متن خبر، تعطیلی روز شنبه چنین توجیه شده است: تعطیلی شنبه به‌نفع اقتصاد کشور است. این استدلال عجیب است؛ تعطیلی شنبه، یعنی تعطیلی کلیه دستگاه‌های مولد. آیا چنین کاری به‌نفع اقتصاد کشور است؟

۳.جمعی که با خارج ارتباط دارند، از ۵ درصد از جمعیت کشور فزون‌تر نیست؛ چگونه یک اکثریت فدای اقلیت شود.

۴.چگونه می‌توان فرهنگ ملی و دینی را که سابقه هزارو چهارصد سال و اندی دارد، با یک قیام و قعود به هم زد؛

۵. محور تنها مسائل اقتصادی نیست، تعطیلی روز شنبه، تعطیلی مراکز تحصیلی، دانشگاه‌ها و مدارس، حوزه‌ها و مراکز پژوهشی را در پی دارد. آیا این به نفع کشور است.

۶.از همه گذشته تعطیلی شنبه بر خلاف قانون اساسی است که می‌گوید: تعطیلی هفته، روز جمعه است و این عبارت، مفید حصر است. چنانکه دو اصلی که در کنار آن آمده است نیز، مفید حصر است: «زبان فارسی» که زبان رسمی کشور است (اصل ۱۵)، آیا می‌توان عبری را هم به رسمیت شناخت؟! پرچم کشور اسلامی از سه رنگ تشکیل شده(اصل ۱۸)، آیا می‌توان رنگ چهارمی به آن افزود. اینجانب از حضرت‌عالی و سایر نمایندگان تقاضا می‌کنم، اجازه ندهید چنین طرحی بار دیگر وارد کمیسیون‌های مجلس شود. امروز کشور مشکلات فراوانی دارد و نباید وقت مجلس را با امثال این مسائل تلف کرد.

قم – جعفر سبحانی/ ۵ شهریور ۱۴۳۳

باسمه تعالی

جناب آقای دکتر قالیباف!